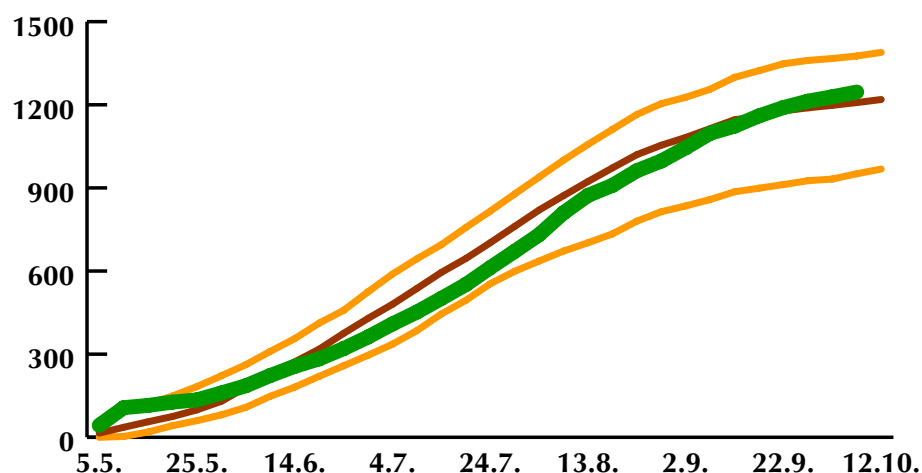

ILMASTOKATSAUS

SYYSKUU 2004 SEPTEMBER

- Runsaita sateita myös syyskuussa
- Terminen kasvukausi 2004

Jokioinen

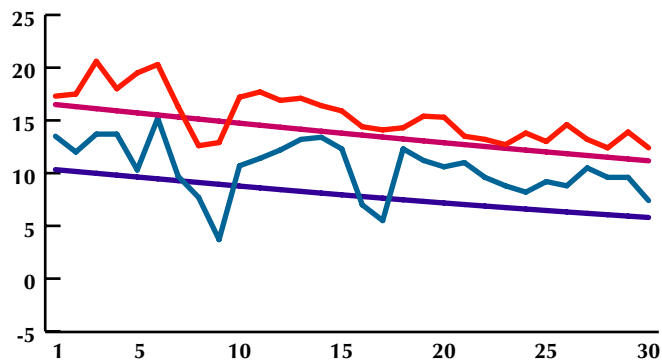
Tehoisan lämpötilan kertymä Jokioisilla kasvukaudella 2004 on merkitty vihreällä viivalla. Ohuet viivat kuvaavat alhaalta lukien 5%, 50% ja 95% tilastollista esiintymisfrekvenssiä.

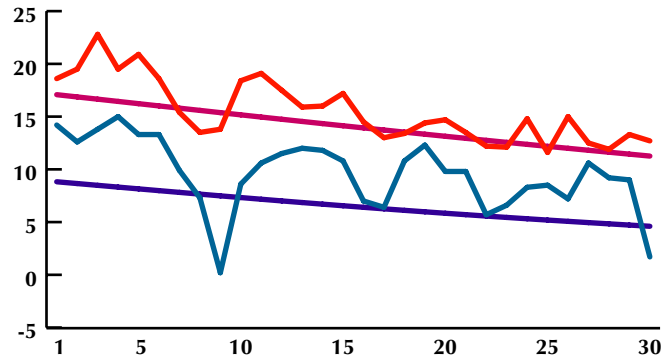
ILMATIETEEN LAITOS
METEOROLOGISKA INSTITUTET
FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE

Syyskuussa 2004 päivittäin mitattu ylin ja alin lämpötila (°C). Ajankohdan vastaavat tasoitetut vertailuarvot ovat kaudelta 1971-2000.

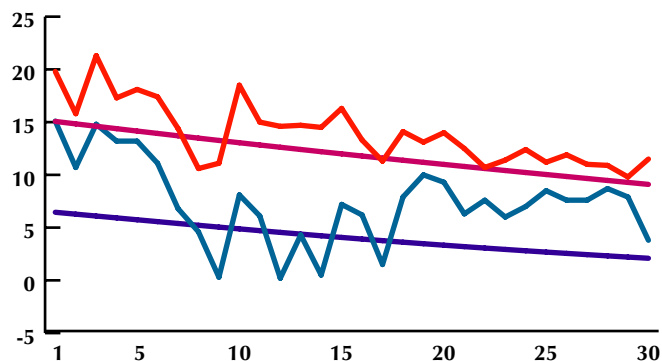
Maximi- och minimitemperaturerna (°C) i september 2004 i jämförelse med utjämnade medelvärden beräknade ur normalperioden 1971-2000.

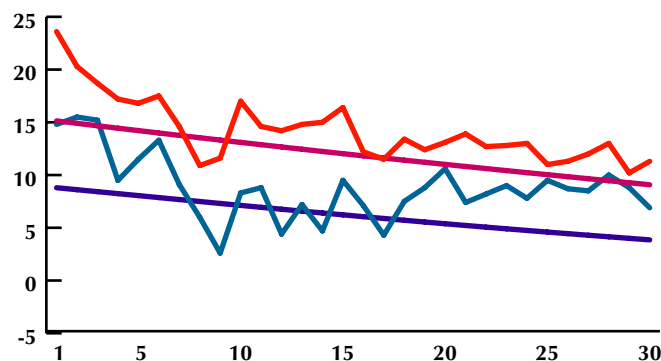
Helsinki Kaisaniemi Helsingfors Kajsaniemi

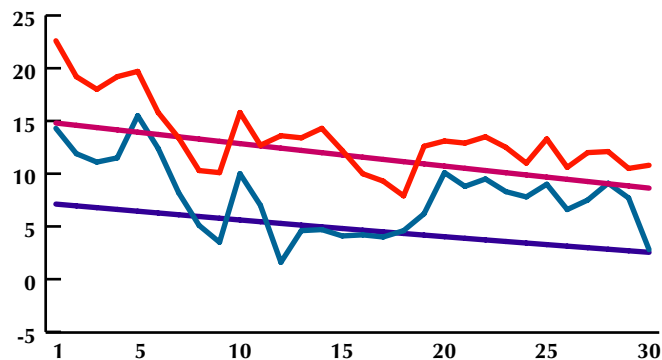
Turku Åbo

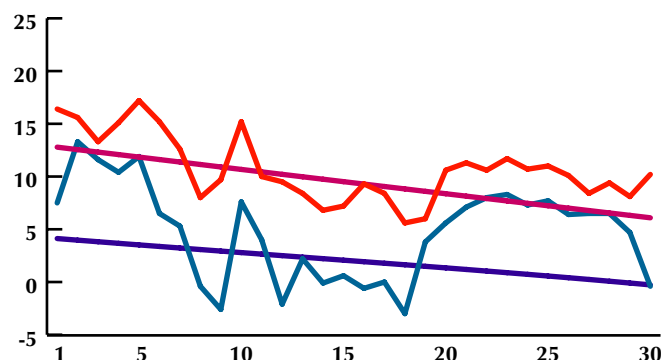
Jyväskylä

Kuopio

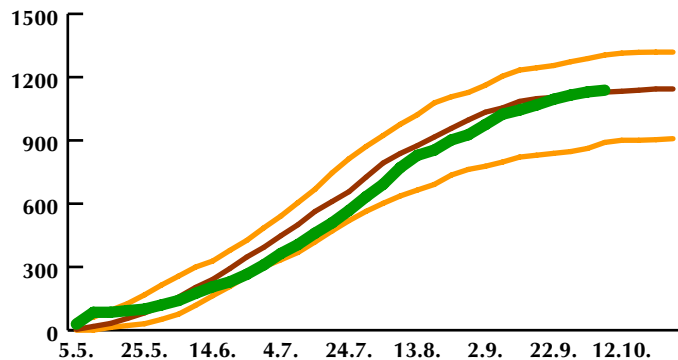
Oulu Uleåborg

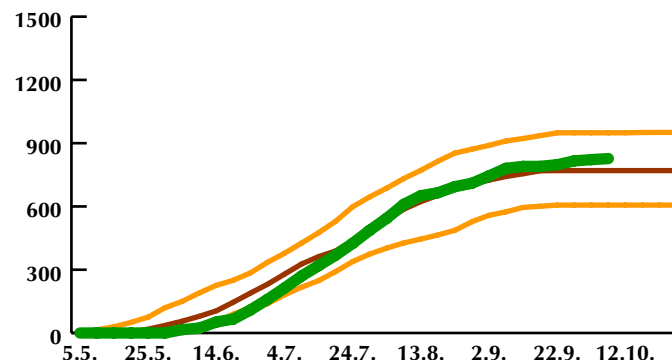
Sodankylä

Tehoisan lämpötilan kertymä kasvukaudella 2004 on merkitty vihreällä viivalla. Ohuet viivat kuvaavat alhaalta lukien 5%, 50% ja 95% tilastollista esiintymisfrekvenssiä.

Den effektiva temperatursumman under växtperioden 2004 anges av den gröna linjen. De tunna linjerna visar nerifrån räknat temperatursummans 5%, 50% och 95% statistiska förekomstfrekvenser.

Jyväskylä

Sodankylä

Klimatologisk översikt september 2004

Sisältö

Syyskuun lämpötiloja	2
Syyskuun sääkatsaus	3
Syyskuun sademääriä	4
Lämmintä, mutta myös sateista	5
Termisenä kasvukautena satoi	
poikkeuksellisen paljon	6
Sääasemien kuukausitiedot	8
Syyskuun päivittäistietoja	9
Tuulitilasto ja sääennätyksiä	10
Termisen kasvukauden kartat	11
Lokakuun keskimääräiset lämpötilat	11
Lämpötila- ja sademääräkartat	12

Runsaita sateita myös syyskuussa

2	Heti kuukauden alussa kylmä rintama liikkui luoteesta kaakkoon. Lämpötila kohosi Itä-Suomessa ennen rintaman saapumista selvästi 20 asteen yläpuolelle. Syyskuun korkein lämpötila, 25,0 astetta mitattiin 2.9. Tohmajärvellä. Maan länsiosassa oli sitä vastoin huomattavasti viileämpää. Säärintamaan liittyi voimakkaita sade- ja ukkoskuuroja ja 2.9. satoi Heinolassa 59 mm ja Utissa 42 mm.
6	Kuivempaa ilmaa alkoi 3.9. levitä koillisesta. Korkeapaineen selänne liikkui nopeasti Kuolan niemimaalta Suomen eteläpuolelle, jolloin lounainen ilmavirtaus voimistui. Tuulet kääntyivät 6.9. länteen ja lopuksi pohjoiseen. Tällöin sää kylmeni, etenkin maan itä- ja pohjoisosassa. Samalla saatiin paikoin sadekuuroja, Pohjois-Lapin tuntureilla myös lumikuuroja. Pian tuuli heikkeni korkeapaineen selänteen ylittäessä Fennoskandian. Syyskauden ensimmäinen koko maan laajuinen hallayö oli 9.9., maan itäosassa oli jopa yöpakkasta. Rauta-vaaralla lämpötila laski maanpinnassa -8 asteeseen.

Tämän jälkeen Norjan mereltä liikkui heikkoja sadealueita maamme yli kaakkoon. Keski-Euroopassa sijainnut laajan korkeapaine alkoi heiketä, jolloin lounaasta levisi 12.9. lämmintä ja kosteaa ilmaa. Useita sadealueita liikkui lounaasta Suomen yli koilliseen. Sadealueiden välillä saatiin kuurosateita, paikoin esiintyi ukkosta. Napapiirin tienoilla satoi 13.9. syksyn ensilumi. Sää oli ajoittain myös hyvin tuulista. Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla satoi 15.9. yleisesti 30 - 35 mm vettä. Sallassa maa valkeni 16.9. sateiden muuttuttua kylmän rintaman jälkipuolella lumeksi.

Heikko korkeapaineen selänne ylitti Suomen 17.9., jolloin hallaa esiintyi melko laajasti. Pohjois-Atlantilla oleva laaja matalapaineen alue siirtyi vähitellen kohti Fennoskandiaa. Sadealueita alkoi jälleen liikkua lounaasta maamme yli koilliseen. Sadealueiden välillä sadekuuroja esiintyi yleisesti. Erityisen runsaasti satoi 22. - 24.9. Lapuan tienoilla, esimerkiksi Kauhavalla mitattiin 76 mm. Joet tulvivat ja viljelyksiä jäi veden alle. Sää oli koko maassa varsin lämmin. Erityisesti yölämpötilat olivat korkeita eikä hallaa esiintynyt kuin muutamin paikoin Lapissa. Lopulta matalapaine sateineen siirtyi maamme itäpuolelle ja lännessä alkoi vahvistua korkeapaineen selänne.

Julkaisussa olevat havaintotiedot on tarkastettu

päivittäin. Tiedoissa on puutteita, jotka korjataan havaintojen lopullisen tarkastuksen aikana. Täsmälliset tiedot kaikilta Suomen havaintoasemilta ovat käytössä viimeistään 1,5 kk jälkikäteen ja tilattavissa ilmastopalvelusta, palvelupuhelin **0600 10601**, hinta 3,01 euroa/min+pvm. Ilmastoasioita myös verkossa:

<http://www.fmi.fi/saa/tilastot.html>

Ilmastokatsaus -lehti

9. vuosikerta

Julkaisija: Ilmatieteen laitos
 Ilmestyy: noin kuukauden 20.päivänä
 Päätoimittaja: Ari Venäläinen
 Toimittajat: Anneli Nordlund
 Pirkko Karlsson
 Juha Kersalo

ISSN: 1239-0291
 © Ilmatieteen laitos

Tilaukset:
 Ilmatieteen laitos, Ilmastopalvelu
 PL 503, 00101 Helsinki
 tai puhelin (09) 19291
 sähköposti: etunimi.sukunimi@fmi.fi

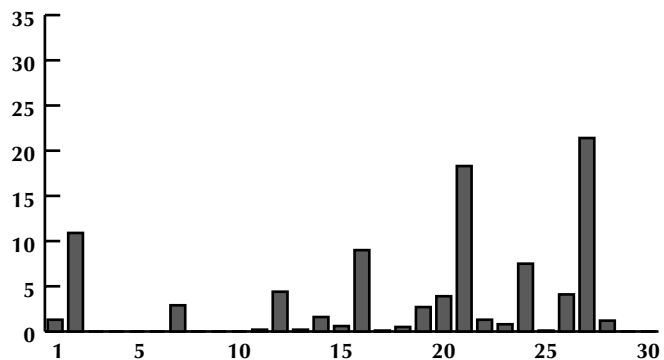
Vuositilaushinta on 42,05 euroa
Prenumerationspriset är 42,05 euro
 Irtonumero 5,05 euroa (sisältää ALV:n)
Lösnummer 5,05 euro (ingår MOMS)
 Lainatessasi lehden sisältöä muista mainita lähde.

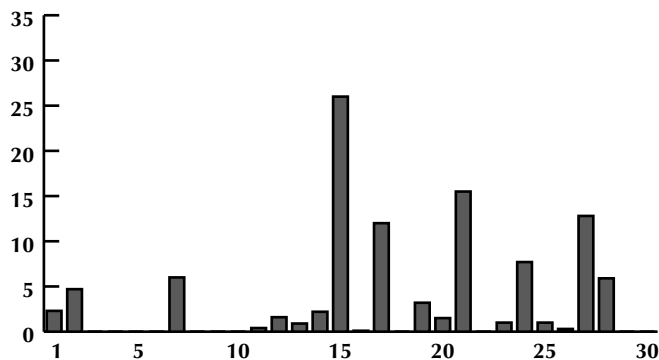
ILMATIETEEN LAITOS
 METEOROLOGISKA INSTITUTET
 FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE

Syyskuussa 2004 mitatut vuorokauden sademäärät millimetreinä.

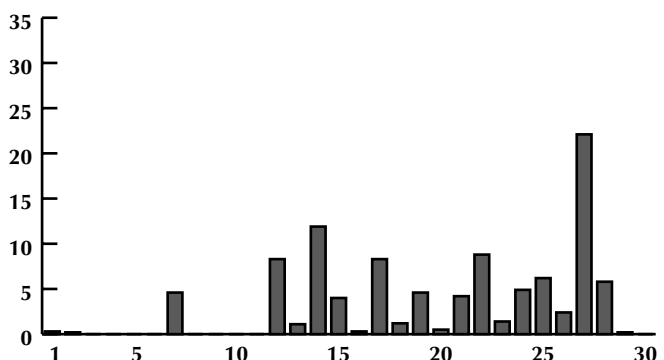
Dagliga nederbördsmängder (mm) i september 2004 på några orter.

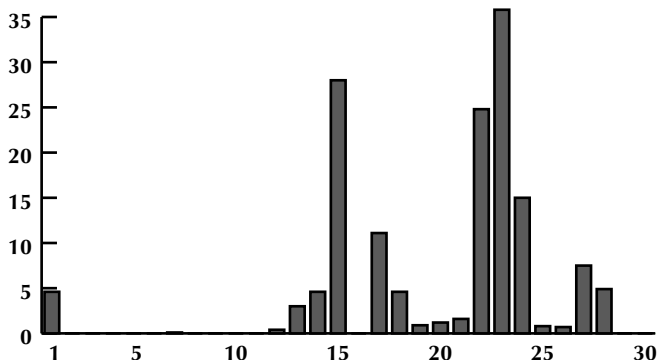
Helsinki-Vantaa Helsingfors Vanda

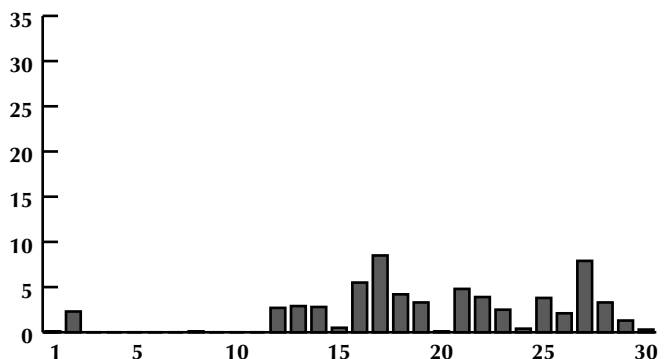
Pori Björneborg

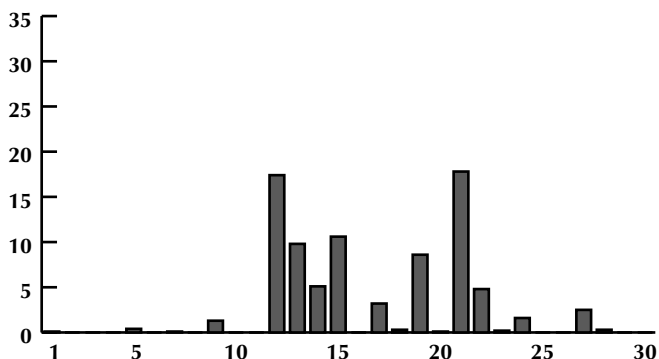
Jyväskylä

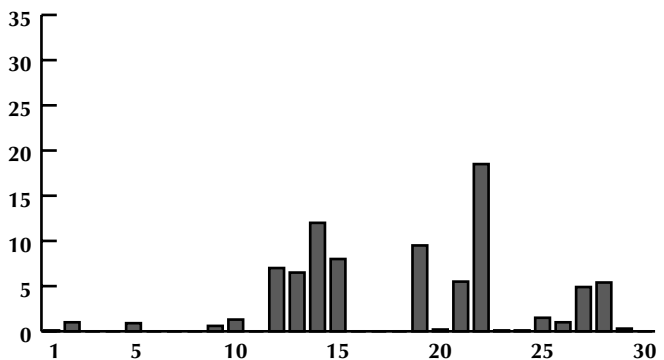
Kauhava

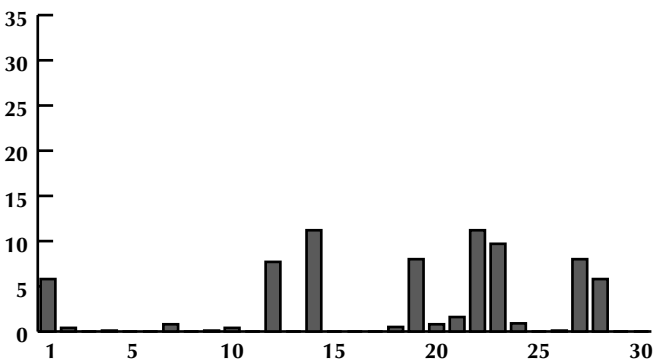
Joensuu

Oulu Uleåborg

Kuusamo

Sodankylä

Syyskuun keskilämpötila oli maan etelä- ja keskiosassa yli 2 astetta vertailukauden 1971–2000 keskiarvoa korkeampi. Täten kuukausi oli monin paikoin harvinaisen lämmin. Kuukausikeskilämpötilan korkeuteen vaikutti suuresti kuukauden alun kesäisen lämpimät päivät ja lähes koko loppukuun jatkunut pilvinen ja sateinen sää, jolloin lämpötilan vuorokausivaihtelu jäi hyvin pieneksi. Yölämpötilat olivat ajoittain 10 asteen yläpuolella Lappia myöten ja ajankohtaan nähden jopa poikkeuksellisen korkeita. Maan pohjoisosassa kuukauden keskilämpötila oli 1–2 astetta tavanomaista korkeampi. Ensimmäiset lumipeitteet käväisivät Napapiirin tienoilla 13. syyskuuta, Sallassa 16. syyskuuta ja Kilpisjärvellä 18. syyskuuta. Lumet sulivat kuitenkin nopeasti pois.

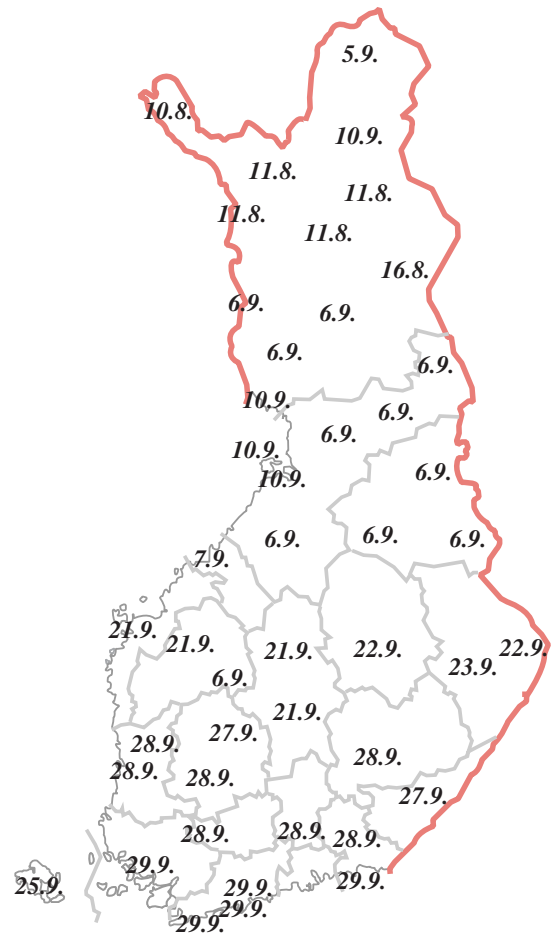
Terminen kesä päättyi

Terminen kesä päättyi syyskuun aikana koko maassa. Lapin läänissä siirryttiin termiseen syksyyn kahdessa erässä (kartta vieressä). Länsi- ja Keski-Lapissa kesä päättyi ja terminen syksy alkoi jo ennen elokuun puoliväliä, ts. tavallista varhemmin. Etelä- Lapissa ja Oulun läänissä sekä Suomen- selällä termiset kesä- ja syksyvuodenajat vaihtuivat 6. - 7. päivänä syyskuuta. Muualla maan keskiosassa vaihdettiin termisestä kesästä syksyyn vasta 20. 9. jälkeen. Maan keskiosassa terminen kesä päättyikin täten harvinaisen myöhään pitkän ajan keskiarvoon verrattuna. Maan eteläosassa terminen kesä päättyi hieman tavanomaista myöhemmin.

Paikoin ennätysstateita

Syyskuussa satoi kaikkialla tavallista enemmän. Sademäärät vaihtelivat yleisesti 70–140 millimetrin välillä. Yli 140 millimetriä kertyi muun muassa Utissa, 163 mm, Haminan Onkamaalla, 158 mm, Kemi-Tornion lentoasemalla, 154 mm, Kauhavalla, 150 mm ja Ylistaron Jääskänjoella, 145 mm. Kemi-Tornion sademäärä oli uusi syyskuun ennätys, sillä aikaisempi ennätys oli 114 millimetriä vuodelta 1970. Useilla paikkakunnilla jäätettiin vain jonkin verran sateisimman syyskuun sademäärästä. Pääosin Pohjois-Lapissa ja saaristossa sademäärät jäivät 50–60 millimetriin eli olivat hyvin tyypilliset. Etelä-Pohjanmaalla satoi erittäin runsaasti sekä kuukauden puolivälissä että 22.–24. syyskuuta. Kauhavalla mitattiinkin kolmen päivän sademääräksi 75 millimetriä, mikä ylitti koko syyskuun keskimääräisen sademäärän. Sateet nostivat tulvia uudelleen Lapuanjoen lähistöllä. Samat alueet kärsivät tulvista myös elokuun alussa.

Ukkosia esiintyi sateiden yhteydessä useana päivänä ja salamoita rekisteröitiin vajaat 6000, mikä on hieman tavanomaista syyskuuta enemmän. Syyskuun aikana etelärannikolla ukkosti kuutena päivänä eli keskimääräistä useammin.

Kartta. Termisen kesän päättymispäivät vuonna 2004.

Ainakin sadepäiviä riitti

Kasvukausi jatkui syyskuulla totutuissa merkeissä. Pitkiä poutajaksoja puimurikuskit odottelivat hartaasti. Jokainen minuutti kasteetonta ja sateetonta aikaa oli arvokas. Moni pui kasvustojaan jo kuun alussa valikoiden ja keskittyi pystykasvustojen pelastamiseen. Lakopaikoissa oli kaikilla viljoilla jo syyskuun alussa tähkäidäntää nähtävissä.

Sadepäiviä oli syyskuussa siis aika monta. Aika monta hehtaaria viljaa jäi myös puimatta, eikä lokakuulla puitu vilja ole laadultaan enää kaksista. Itänyttä ja kaikenvärisiä homeita sisältävää viljaa voi käyttää ainoastaan energiatarkoituksiin.

Tehoisa lämpösumma näyttää jo saavuttaneen pitkäaikaiset keskiarvot. Sadesumma on reilusti edellä. Jos tämä on esimakua kasvihuoneilmiön voimistumisesta, ei keskilämpötilojen noususta ole kovinkaan suurta hyötyä maatalouden kannalta.

Tämän tapaisia kasvukausia on toki ollut ennenkin. Oman toiminnan ja riskien arviointi on aina paikallaan. Tilakoon kasvu merkitsee sitä, että sään aiheuttamien häiriötilojen sattuessa osa töistä jää tekemättä. Paljon on puhuttu siitä, että maatilat olisivat ylikoneistettuja. Tänä vuonna tämäkin kapasiteetti loppui kesken - näissä olosuhteissa ja näillä leveysasteilla...

Jo elokuun päättyessä voitiin todeta, että joillakin paikkakunnilla sadekertymä vuoden alusta lähtien oli huomattavan suuri. Esimerkiksi Oulussa oli satanut elokuun loppuun mennessä 472 mm, ts. siellä oli ylitetty jo vertailukauden 1971-2000 keskimääräinen vuosisademäärä, joka on 446 mm. Sademäärät kasvoivat syyskuun runsailla sateilla, joten yhä useammalla paikkakunnalla sadekertymä vuoden alusta tuli keskimääräistä vuosisadantaa suuremmaksi.

Suurin osa tammi-syyskuun sateista tuli valitettavasti termisen kasvukauden aikana. Alkuvuoden, tammi-maaliskuun sademäärät olivat kunakin kuukautena varsin tyypilliset, ja huhtikuussa satoi jopa merkittävän vähän koko maassa. ”Sadekausi” alkoi toukokuussa, jolloin satoi monin paikoin tavallista runsaammin. Myös toukokuun jälkeen jokaisena kuukautena satoi laajoilla alueilla erittäin paljon. Eri kuukausina kuitenkin aina jokin suppeampi alue maastamme säästyti rankimmilta sateilta, mutta nämä alueet olivat eri kuukausina eri puolilla maata. Ainoastaan Pohjois-Lapissa Utsjoki Kevolla kasvukauden sademäärät jäivät hieman tavallista pienemmiksi.

Toukokuun runsaimmat sateet tulivat pääosin Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa. Kesäkuussa taas satoi eniten laajalla alueella maan eteläosassa länsirannikkoa lukuun ottamatta sekä Pirkanmaalla lähitieneen. Heinäkuussa yli 200 millimetrin päästiin laajalla alueella linjan Uusimaa-Häme-Päijänne-Kainuu molemmin puolin. Usealla paikkakunnalla syntyi uusi heinäkuun sademääräennätys. Heinäkuun viimeisten päivien runsaat sateet on analysoitu ja verrattu aikaisempaan elokuun lehdessä. Elokuun runsaat sateet tulivat etenkin Pohjanmaan maakunnissa, Kainuussa ja osin Länsi- ja Pohjois-Lapissa. Oravaisissa 3.8. mitattu 151 mm:n sade kertyi säätutkavien mukaan noin 12:ssa tunnissa alettuaan klo 15 tienoilla. Elokuussa sateet jakautuivat aika erikoisesti maassamme. Kun rannikon Pohjanmaalla kaatosade synnytti tulvia niin parin sadan kilometrin etäisyydellä Jyväskylässä satoi koko kuukauden aikana vain 30 mm. Vielä syyskuussa satoi laajoilla alueilla yli 100 millimetriä ja kasvukauden (touko-syyskuu) sadekertymät nousivat muutamilla paikoilla ennätysellisen suuriksi, eli ne olivat yli 550, paikoin jopa yli 600 mm (taulukko 1).

Taulukosta 1 nähdään, että Lieksan Kivipuron havainto- asemalla on mitattu ko. aikana 629 mm, joka on jakson touko-syyskuu uusi Suomen sade-ennätys vuodesta 1961 lähtien. Lieksan Kivipurosta ei ole saatavana vertailutietoja, koska asema on toiminut vasta vuoden 2004 alusta.

Taulukosta 1 nähdään, että vastaavia yli 560 mm touko-syyskuun sademääriä on mitattu paikoin muun muassa vuosina 1961, 1974, 1987 ja 1988. Taulukon paikkakunnista huomataan, että runsaita sateita esiintyy hyvin eri puolilla Etelä- ja Keski-Suomea eri vuosina. Taulukossa 2 on esitetty Jokioisilla 1961 lähtien sateisimmat touko- syyskuut. Taulukossa 3 on esitetään muutamilla paikkakunnilla sadepäivien

(yli 1 mm) ja yli 10 mm:n sadepäivien lukumäärät 2004 ja vertailukauden 1971-2000 keskiarvo.

Termisen kasvukauden sääolot olivat lähes koko maassa sateiden vuoksi aika kehnot. Koska oli tavallista pilvisempää, jäivät auringonpaistetunnit ja kokonaissäteily selvästi taval- lista pienemmiksi. Kasvustot pysyivät kosteina ja mm. perunaruutto tuhosi kasvustot ennätysvauhtia lähes ennätyselli- sen varhain.

Termisen kasvukauden oloja kuvaavat kartat ovat sivul- la 11. Viereisellä sivulla 7 on esitetty kasvukauden kosteus- olojen kehitys muutamilla havaintopaikoilla sade- ja haihdun- tasumman avulla. Kuvissa on taustalla pitkän ajan keskiarvo- käyrät. Tehoisan lämpötilan summan kuvat ovat sivulla 2.

Anneli Nordlund

Taulukko 1. Suurimpia sademääriä ajalla 1.5.-30.9. vuo- sina 1961-2004

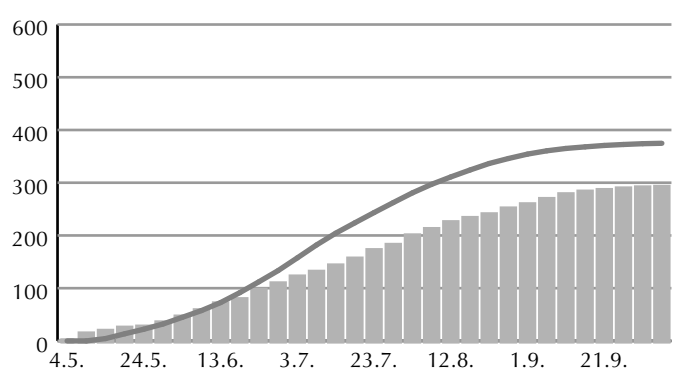
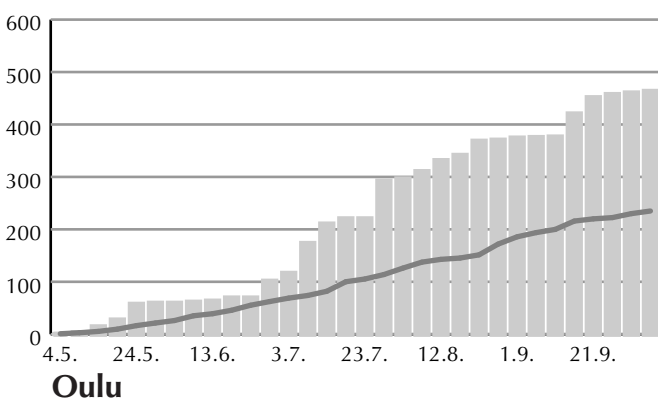
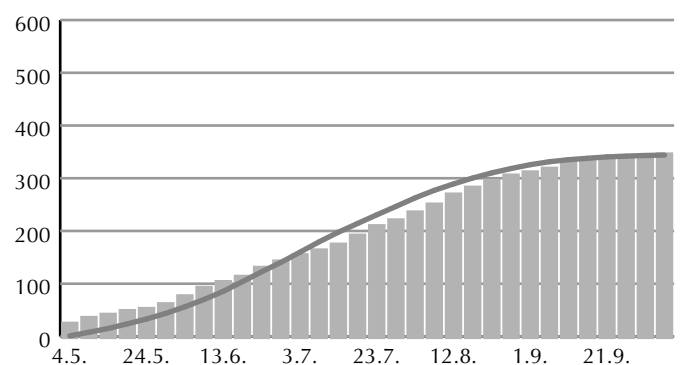
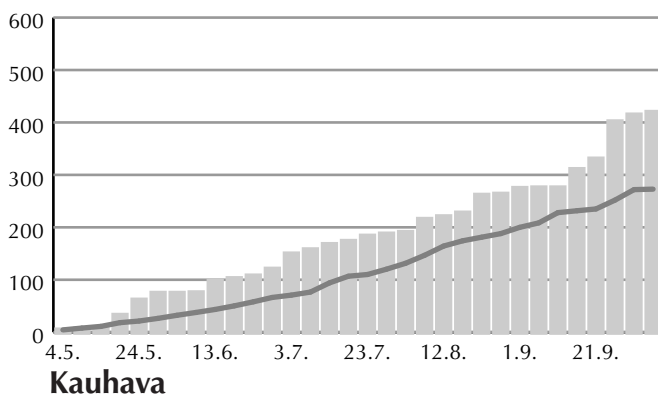
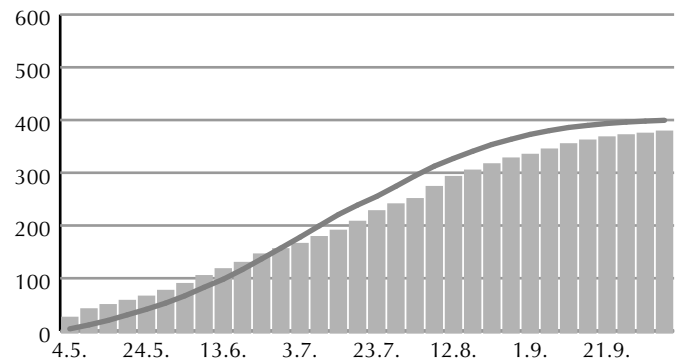
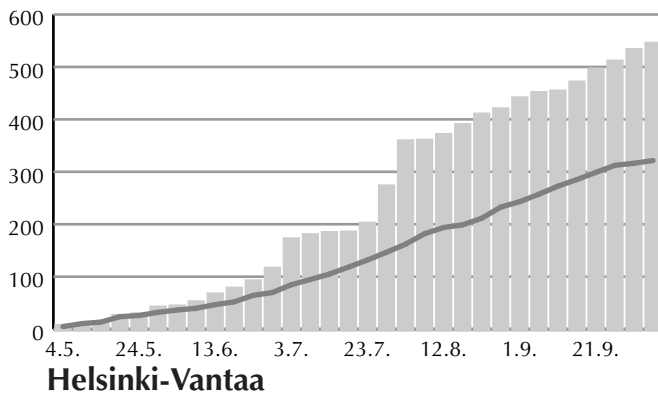
	mm	Vuosi
Lieksa Kivipuro	628,8	2004
Korpilahti Muuratjärvi Varrasmäki	620,9	1987
Vieremä Kaarakkala	617,1	2004
Sotkamo Vihtamojärvi	606,3	2004
Nurmes Mujejärvi	599,5	2004
Lahti Jalkaranta	596,9	2004
Mäntsälä Hirvihaara	595,7	2004
Sotkamo Saviaho	594,7	2004
Korpilahti Ylä-Muuratjärvi Rinteelä	593,0	1987
Juupajoki Hyytiälä	591,7	1961
Suomussalmi Näljänkä	591,7	1987
Kemijärvi Lomakylä	580,3	1992
Salla Naruska	578,1	1992
Hankasalmi Säkinmäki	573,6	1974
Korpilahti Ylä-Muuratjärvi Ruppaa	571,7	1987
Kolari Venejärvi	571,3	2004
Outokumpu Kuokkala	569,9	1987
Ylöjärvi Metsäkylä Lakiala	569,2	1988
Kaavi Sivakkavaara	568,7	1987
Kuru Länsi-Aure	563,4	1988
Kuhmo Raiskio	562,3	2004
Posio Raistakka	562,1	1992
Leivonmäki Savenaho	561,4	1987
Ranua Kk	561,3	1998
Eno Kk	560,2	1974
Ristijärvi Mustavaara	560,0	2004
Ikaalinen Vahojärvi	559,2	1988

Taulukko 2. Jokioisten sademäärä touko- syyskuussa, kymmenen sateisinta vuotta. Keskimäärin kaudella 1971-2000 sademäärä on touko- syyskuussa 314 mm.

Vuosi	sadesumma mm
2004	495
1984	416
1972	393
1987	389
1979	388
1997	380
1995	371
2001	369
1961	362
1988	360

Taulukko 3. Muutamien paikkakuntien sadepäivien lukumäärä vuonna 2004 ja vertailukaudella 1971-2000 sekä näiden erotus.

	Sademäärä >1 mm			Sademäärä > 10 mm		
	2004	71-00	ero	2004	71-00	ero
Helsinki-Vantaa	62	45	17	15	9	6
Jokioinen	73	49	24	12	9	3
Lahti Laune	61	47	14	15	10	5
Jyväskylä	65	48	17	9	10	-1
Kuopio	59	49	10	14	9	5
Oulu	56	43	13	14	7	7
Sodankylä	59	46	13	10	8	2
Ivalo	71	43	28	13	7	6
Utsjoki Kevo	50	43	7	4	4	0

Kuva. Sadesumman (vasemmalla) ja kokonaishaidunnun summan (oikealla) kehitys kasvukaudella 2004. Viiva kuvaa pitkän ajan keskiarvoa.

Syyskuun pikakuukausitiedot

Ilman lämpötila (°C), sademäärä (mm) ja lumen syvyys (cm) Lufttemperatur (°C), nederbörd (mm) och snödjup (cm)

Havaintoasema	Keskilämpötila °C		Ylin lämpötila °C		Alin lämpötila °C		Alin yölämpötila lähellä maan pintaa °C		Pakkaspäiviä	Sademäärä mm				Lumen syvyys 15.pnä cm	
	2004	1971-2000	2004	Päivä	2004	Päivä	2004	Päivä		2004	1971-2000	Suurin päivässä	Päivä	2004	1971-2000
	UTÖ	13.4	12.0	18.3	2	9.3	30	2.5		9	0	50	58	7	27
JOMALA	11.9	*10,5	21.2	5	0.1	30	-2.0	30	0	66	*65	15	17	-	
RUSSARÖ	13.3	11.8	19.1	3	7.4	9	4.1	9	0	66	60	12	2	-	
HKI-VANTAA	12.2	10.1	21.8	3	1.9	9	-1.9	9	0	93	69	21	27	-	
BÄGASKÄR	12.7	11.4	19.9	6	4.7	9			0	88	59	23	24	-	
HELSINKI KAISANIEMI	12.8	10.9	20.6	3	3.7	9	1.7	9	0	87	66	14	27	-	
HELSINKI ISOSAARI	12.6		18.7	6	6.0	9	5.5	9	0	53		10	24	-	
RANKKI	12.7	11.3	21.3	3	6.0	9	4.5	9	0	64	61	14	2	-	
PORI	12.0	9.8	21.4	3	0.7	9			0	105	61	26	15	-	
TURKU	12.2	10.3	22.8	3	0.2	9	-2.0	9	0	97	68	17	21	-	
JOKIOINEN OBS.	11.5	9.3	21.9	3	-0.5	9	-3.9	9	1	98	61	19	3	-	
TRE-PIRKKALA	11.1	9.4	21.9	3	-0.8	9			1	98	56	19	2	-	
LAHTI	11.7	9.1	22.5	3	0.3	9	-2.5	9	0	74	65	15	2	-	
UTTI	11.8	9.3	21.9	3	1.6	9	-2.4	9	0	163	69	42	2	-	
LAPPEENRANTA	11.5	9.4	22.2	1	4.3	17	1.7	17	0	119	67	26	22	-	
NIINISALO	10.9	8.7	21.0	3	0.0	9	-2.1	9	0	124	72	28	23	-	
JÄMSÄ HALLI	10.9	8.7	22.4	3	-0.5	9	-2.4	9	1	84	63	16	27	-	
JYVÄSKYLÄ	10.6	8.2	21.3	3	0.2	12	-2.5	14	0	101	63	22	27	-	
MIKKELI	11.4	8.7	21.6	3	-0.4	17			1	92	63	12	1	-	
VAASA	11.1	9.0	21.7	5	0.9	30			0	76	62	16	15	-	
VALASSAARET	11.7	10.1	18.8	1	5.9	16			0	45	57	8	15	-	
KAUHAVA	10.7	8.4	22.8	3	-1.0	30	-2.8	30	2	150	57	36	23	-	
ÄHTÄRI	10.3	7.9	22.6	3	-1.5	9	-3.6	9	2	104	65	25	24	-	
VIITASAARI	11.0	8.9	21.0	1	3.6	9	-1.4	14	0	76	59	14	21	-	
KUOPIO	11.4	9.1	23.6	1	2.6	9	-0.3	9	0	82	59	10	28	-	
JOENSUU	10.9	8.6	23.4	2	-0.3	9			2	63	62	9	17	-	
YLIVIESKA	10.3		21.4	5	-2.0	17			3	108		29	15	-	
KAJAANI	10.1	7.8	23.4	1	-2.1	9			2	92	56	15	21	-	
HAILUOTO	10.2	8.3	22.3	1	0.0	15	-1.2	12	0	89	47	19	21	-	
OULU	10.5	8.4	22.6	1	1.6	12			0	84	42	18	21	-	
PUDASJÄRVI	9.6		23.4	1	-0.7	9			1	102		21	14	-	
SUOMUSSALMI	8.8		22.9	1	-1.5	12	-5.1	9	3	132		21	19	-	
KUUSAMO	7.9	6.0	18.8	5	-2.4	12			3	84	55	19	22	-	
PELLO	8.5	6.6	20.7	2	-2.1	17			6	63		11	19	-	
ROVANIEMI	8.2	6.6	19.1	5	0.1	13	-1.4	12	0	122	54	15	23	-	
SODANKYLÄ	7.4	5.8	17.2	5	-3.0	18	-5.8	18	7	73	47	11	14	-	
MUONIO	6.7	5.3	17.9	3	-5.0	16	-5.9	16	10	98	44	21	19	-	
KILPISJÄRVI	5.8	4.5	16.3	1	-1.8	13	-5.5	13	6	63	34	12	19	-	
IVALO	7.0	5.9	17.4	5	-2.6	18			5	96	42	17	23	-	
KEVO	6.6	5.4	15.2	2	-4.8	18	-5.8	18	7	49	41	12	23	-	

* Vertailukauden 1971-2000 keskiarvot ovat saman paikkakunnan aikaisemmalta havaintoasemalta Joillakin asemilla ei mitata alinta yölämpötilaa, eikä kaikilta asemilta ole vielä vertailuarvoja (lyhyt havaintosarja)

* Normalvärderna är från en tidigare observationsstation på samma ort På några orter mäts inte den nattliga minimitemperaturen, och normalvärden finns inte ännu för alla stationer (kort observationsserie)

Syyskuun pikakuukausitiedot

Lämpötilan keskiarvo, ylin ja alin arvo (°C) sekä sademäärä (mm)

Medel-, maximi- och minimitemperatur (°C), samt nederbördsmängd (mm)

	HELSINKI-VANTAA				TURKU				TAMPERE-PIRKKALA				LAPPEENRANTA			
	Ka.	Ylin	Alin	Sade	Ka.	Ylin	Alin	Sade	Ka.	Ylin	Alin	Sade	Ka.	Ylin	Alin	Sade
1	15.0	17.2	14.2	1.3	15.0	18.6	14.2	2.2	13.7	17.3	12.8	10.9	17.8	22.2	16.1	0.2
2	13.2	16.4	9.3	10.9	15.4	19.5	12.6	0.1	12.4	14.7	7.7	19.4	16.7	18.7	15.5	12.2
3	18.3	21.8	13.6	0.0	17.6	22.8	13.8	0.3	17.0	21.9	13.6		17.7	21.2	16.6	
4	15.3	18.8	13.5		16.5	19.5	15.0		15.8	17.4	14.3		12.4	17.1	9.8	
5	14.7	20.5	8.4		16.7	20.9	13.3		16.7	20.7	13.9		13.0	18.8	5.7	
6	15.9	19.9	14.5		15.1	18.6	13.3		13.8	17.6	12.3		14.4	17.9	11.7	0.0
7	10.6	15.8	8.0	2.9	12.1	15.4	9.9	5.4	10.3	13.8	8.5	1.7	10.4	14.6	7.9	0.0
8	8.5	12.3	6.2		9.0	13.5	7.3	0.1	7.8	11.1	6.0	0.0	8.8	11.5	6.6	0.0
9	8.1	13.5	1.9		8.8	13.8	0.2	0.0	7.0	10.8	-0.8	0.0	7.8	11.0	5.5	
10	13.4	19.2	9.1		13.7	18.4	8.6		13.3	18.2	7.2		12.0	16.5	7.3	
11	14.2	20.0	10.7	0.2	14.1	19.1	10.6	0.0	11.1	16.8	7.1		11.6	16.2	7.9	0.5
12	14.6	17.9	10.8	4.4	14.7	17.5	11.5	1.5	12.7	15.8	5.6	2.8	12.1	16.6	6.3	2.7
13	14.2	17.7	12.6	0.2	13.9	15.9	12.0	0.1	11.8	15.6	7.6	0.0	13.8	16.8	11.9	0.7
14	14.3	15.9	12.2	1.6	14.1	16.0	11.8	4.1	13.1	15.6	6.7	5.3	13.3	16.7	10.1	2.4
15	13.8	16.2	11.7	0.6	13.3	17.2	10.8	9.2	12.5	16.4	9.6	8.4	12.7	15.7	10.0	1.1
16	9.4	14.2	6.2	9.0	9.5	14.5	7.0	3.3	8.3	12.7	6.4	15.2	9.9	14.4	6.0	5.0
17	9.0	13.4	2.5	0.1	10.6	13.0	6.4	4.1	8.2	11.9	2.5	6.0	8.4	12.2	4.3	7.1
18	12.5	13.6	11.3	0.5	11.8	13.4	10.8	2.5	11.3	12.8	10.5	2.4	11.4	13.1	8.5	1.1
19	13.1	15.7	11.3	2.7	13.1	14.4	12.3	4.5	12.6	14.1	10.4	2.7	11.8	14.3	10.5	1.3
20	13.3	16.3	9.9	3.9	12.2	14.7	9.8	10.2	11.4	14.4	10.0	1.1	12.7	16.7	10.1	
21	11.8	13.3	11.2	18.3	10.9	13.5	9.8	17.3	10.3	11.7	9.2	2.8	11.4	14.1	9.6	19.2
22	10.4	12.6	8.0	1.3	9.3	12.2	5.7	8.1	8.8	12.1	5.6	0.0	10.1	11.8	9.1	25.7
23	9.7	12.9	8.5	0.8	9.0	12.1	6.6	0.1	7.6	10.2	4.3	0.4	9.4	11.1	8.2	4.5
24	10.4	13.1	7.6	7.5	11.1	14.8	8.3	4.6	9.9	13.3	7.4	4.6	9.5	12.3	7.5	6.5
25	10.5	12.5	9.2	0.1	9.6	11.6	8.5	6.1	9.6	10.9	8.7	3.7	9.5	10.8	8.6	7.2
26	11.3	16.4	7.5	4.1	11.0	15.0	7.2	1.9	10.5	14.0	8.8	0.4	10.0	13.3	8.3	6.0
27	11.3	12.6	10.4	21.4	11.4	12.5	10.6	5.9	10.5	11.6	9.7	5.6	10.4	11.3	8.9	9.3
28	10.7	12.6	9.8	1.2	10.3	11.9	9.2	5.2	10.1	11.7	9.3	4.2	10.0	10.9	9.1	4.7
29	10.4	13.1	8.7	0.0	10.1	13.3	9.0	0.1	8.7	10.7	8.5	0.3	9.7	11.4	9.2	1.4
30	8.5	11.3	5.9		7.3	12.7	1.7		5.2	11.0	0.0		7.7	10.2	4.9	
	12.2	15.6	9.5	93.0	12.2	15.5	9.6	96.9	11.1	14.2	8.1	97.9	11.5	14.6	9.1	118.8
	KUOPIO				OULU				ROVANIEMI				IVALO			
	Ka.	Ylin	Alin	Sade	Ka.	Ylin	Alin	Sade	Ka.	Ylin	Alin	Sade	Ka.	Ylin	Alin	Sade
1	18.6	23.6	14.8	0.9	19.0	22.6	14.3	0.1	14.5	17.9	11.4	9.8	11.0	17.2	3.7	0.2
2	17.5	20.3	15.5		13.4	19.2	11.9		14.6	15.9	14.0	3.3	10.8	12.1	9.7	1.5
3	15.6	18.7	15.2		14.7	18.0	11.1		12.7	15.3	12.2	2.4	11.8	13.1	10.9	0.2
4	13.0	17.2	9.5		15.0	19.2	11.5		12.3	14.3	10.1	0.2	12.6	14.5	11.0	0.4
5	14.8	16.8	11.5		16.6	19.7	15.5	0.4	14.6	19.1	12.4	1.8	14.5	17.4	13.3	0.4
6	14.8	17.5	13.3		13.7	15.8	12.4		11.1	16.0	7.2	0.1	9.5	14.1	7.3	0.0
7	11.1	14.6	9.1		10.7	13.4	8.2	0.1	8.5	13.6	6.2	0.3	6.8	10.7	3.9	0.0
8	7.9	10.9	6.0		7.4	10.3	5.1	0.0	4.4	7.7	1.0	0.0	4.0	7.2	1.4	1.1
9	7.5	11.6	2.6	0.0	8.0	10.1	3.5	1.3	5.6	9.6	0.8	1.7	5.5	9.6	-0.8	1.8
10	13.4	17.0	8.3		12.6	15.8	10.0		10.8	14.7	7.1		10.1	14.9	7.7	0.8
11	10.8	14.6	8.8		9.6	12.7	7.0	0.0	7.4	10.7	5.5		5.8	9.5	4.2	
12	10.2	14.2	4.4	4.5	8.9	13.6	1.6	17.4	6.4	11.5	0.8	9.0	4.2	7.3	-0.6	15.2
13	10.8	14.8	7.2	2.4	8.8	13.4	4.6	9.8	4.8	9.5	0.1	4.4	3.8	8.1	0.2	
14	11.0	15.0	4.7	6.0	9.7	14.3	4.7	5.1	3.9	8.1	1.3	11.0	2.9	6.6	-0.3	11.2
15	12.4	16.4	9.5	2.0	8.1	12.2	4.1	10.6	4.4	9.7	0.6	13.5	4.4	9.1	0.4	0.0
16	9.2	12.2	7.1	1.3	7.6	10.0	4.2		4.8	9.3	0.9		3.3	6.7	-1.3	3.3
17	7.8	11.5	4.3	9.3	6.2	9.3	4.0	3.2	4.8	8.3	1.8	1.9	2.9	7.7	0.7	0.0
18	10.7	13.4	7.5	8.6	6.9	7.9	4.6	0.3	3.8	5.6	1.6	0.9	1.9	6.4	-2.6	1.3
19	11.3	12.4	8.8	8.5	9.8	12.6	6.2	8.6	6.3	8.7	4.3	12.2	4.6	6.8	2.4	9.9
20	12.1	13.1	10.6		11.2	13.1	10.1	0.1	8.4	10.7	5.3	0.7	6.6	10.0	4.4	1.6
21	11.2	13.9	7.4	8.9	10.9	12.9	8.8	17.8	9.3	11.2	8.0	5.3	8.5	11.0	1.8	2.2
22	11.1	12.7	8.2	7.7	10.9	13.5	9.5	4.8	9.5	10.9	8.2	9.4	8.4	9.6	7.1	15.2
23	10.0	12.8	9.0	0.8	9.8	12.5	8.3	0.2	8.9	10.4	8.2	14.8	9.3	11.4	6.9	17.3
24	9.9	13.0	7.8	0.3	9.6	11.0	7.8	1.6	8.1	9.5	6.6	3.2	8.2	11.4	4.8	1.5
25	9.9	11.0	9.5	2.4	10.6	13.3	9.0	0.0	8.6	10.9	7.7	3.5	7.9	11.3	5.7	1.5
26	9.8	11.3	8.7	2.2	8.9	10.6	6.6	0.0	8.1	9.7	7.0	1.0	7.5	9.9	5.1	2.2
27	10.2	12.0	8.5	6.4	9.5	12.0	7.5	2.5	7.7	8.6	6.6	4.1	6.4	8.8	4.7	2.1
28	10.5	13.0	10.0	10.0	10.3	12.1	9.1	0.3	8.6	10.5	7.7	7.0	5.5	7.2	1.6	4.7
29	9.4	10.2	8.8	0.2	9.1	10.5	7.7		6.6	8.4	5.3		6.1	8.3	5.9	0.3
30	8.3	11.3	6.9		6.8	10.8	2.8		5.7	9.3	1.8		4.8	9.0	0.2	
	11.4	14.2	8.8	82.4	10.5	13.4	7.7	84.2	8.2	11.2	5.7	121.5	7.0	10.2	4.0	95.9

Erisuuntaisten tuulien lukuisuudet (%) ja keskinopeudet (m/s) syyskuussa

Frekvenser av olika vindriktningar (%) och vindens medelhastighet (m/s) i september

Havaintoasema	N		NE		E		SE		S		SW		W		NW		Tyyntä %	Keski- nopeus m/s
	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s				
UTÖ	8	8.6	4	5.0	3	3.3	6	5.2	13	9.5	36	9.5	18	8.0	13	8.5	0	8.4
RUSSARÖ	9	6.7	2	4.9	5	4.8	5	3.2	13	6.7	39	6.7	18	5.9	10	5.5	0	6.1
HKI-VANTAAN LA	5	5.1	4	2.6	5	2.5	6	3.9	23	5.4	31	5.4	14	4.4	10	4.3	2	4.7
ISOSAARI	8	6.3	4	4.8	4	5.5	4	3.2	16	8.6	40	7.0	18	5.7	7	7.9	0	6.7
RANKKI	9	5.0	4	4.3	2	4.2	3	3.8	15	5.8	33	6.8	23	5.7	11	4.2	0	5.7
ISOKARI	12	7.3	2	4.6	6	5.1	5	4.8	26	8.8	24	6.8	10	6.4	15	9.7	0	7.5
TRE-PIRKKALAN LA	6	2.9	2	1.1	3	1.9	6	2.6	24	2.9	28	3.7	15	3.2	6	2.9	10	2.8
TAHKOLUOTO	12	6.6	2	2.6	4	3.6	10	6.0	19	7.9	25	8.7	7	5.8	20	8.7	0	7.4
JYVÄSKYLÄ LA	4	2.7	2	1.9	4	1.7	17	2.8	22	2.7	14	3.4	18	3.3	13	3.3	6	2.8
VALASSAARET	17	7.4	4	3.9	2	3.1	11	3.6	19	5.7	19	5.2	15	6.2	14	7.0	0	5.8
KUOPIO LA	3	3.3	3	2.5	6	4.1	18	4.3	21	3.4	18	4.6	17	3.3	14	3.7	0	3.8
ULKOKALLA	13	7.5	3	4.8	6	5.3	18	5.9	18	6.8	17	8.4	12	6.5	12	7.0	1	6.8
KAJAANI LA	4	2.5	2	2.0	9	3.5	29	2.7	14	2.6	13	3.1	14	5.5	13	3.5	3	3.2
OULU LA	9	3.2	2	1.2	12	3.1	27	2.8	10	2.7	11	3.6	15	3.7	10	4.4	4	3.1
KEMI AJOS	15	7.0	5	4.0	12	3.2	21	5.3	13	6.3	10	7.0	12	7.9	10	6.6	0	6.0
KUUSAMO LA	3	2.8	2	1.0	20	3.0	23	3.4	6	4.1	11	4.1	16	3.8	16	3.5	4	3.3
ROVANIEMI LA	3	3.2	7	3.7	21	3.9	16	2.9	8	4.3	14	4.2	13	3.4	16	4.3	1	3.7
SODANKYLÄ	5	2.6	3	2.0	11	3.0	26	2.5	12	2.6	11	3.2	18	3.6	14	3.1	2	2.9
IVALO LA	4	2.9	11	2.8	6	2.6	8	1.8	12	2.8	26	3.3	10	4.6	11	4.1	12	2.8
KEVO	11	2.7	2	2.9	5	2.4	12	2.9	32	2.2	4	1.6	7	1.8	20	4.8	8	2.7

Kovatuuliset päivät, keskituulen nopeus ≥ 14 m/s, taulukon asemilla

UTÖ	8.,12.,16.,18.,21.,27.
RUSSARÖ	14.
ISOSAARI	13.,14.,16.,27.
ISOKARI	7.,8.,14.,15.,16.,21.,27.
TAHKOLUOTO	8.,16.,18.
VALASSAARET	8.,15.
ULKOKALLA	7.,14.
KEMI AJOS	10.

Myrskypäivät, keskituulen nopeus ≥ 21 m/s, taulukon asemilla määräaikaikaisilla kansainvälisillä havaintohetkillä tehtyjen havaintojen mukaan: —

Sääennätyksiä elokuussa 2004

tarkastettujen havaintojen mukaan

Ylin lämpötila

29,7 °C Inari Sevettijärvi 2.8.2004

Alin lämpötila

-4,1 °C Salla Naruska 15.8.2004

Suurin kuukausisademäärä

228 mm Oravainen Kimo

Suurin vuorokausisademäärä

151 mm Oravainen Kimo 3.8.2004

Suomen ennätykset elokuussa

Ylin lämpötila

33,2 °C Sulkava 5.8.1912

Alin lämpötila

-10,8 °C Salla Naruska 26.8.1980

Suurin kuukausisademäärä

291 mm Ylistaro ja Seinäjoki 1967

Information

På baksidan har vi sammanfattat septembervärdet 2004 på följande sätt:

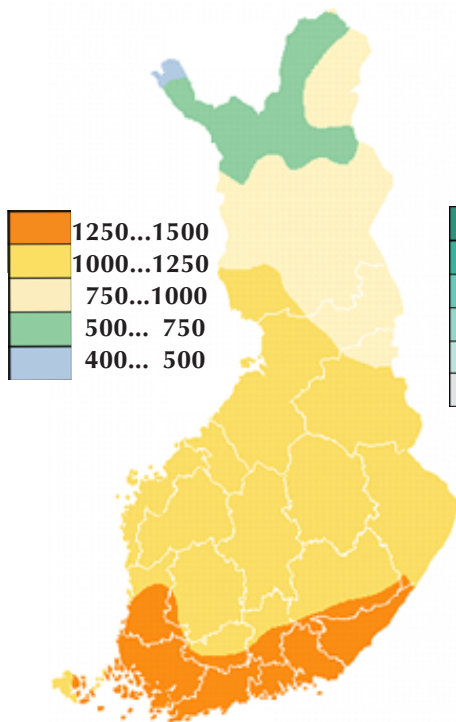
Övre kartor:

Medeltemperaturen (°C) till vänster och medeltemperaturens avvikelse från normalvärdet (°C) till höger.

Nedre kartor:

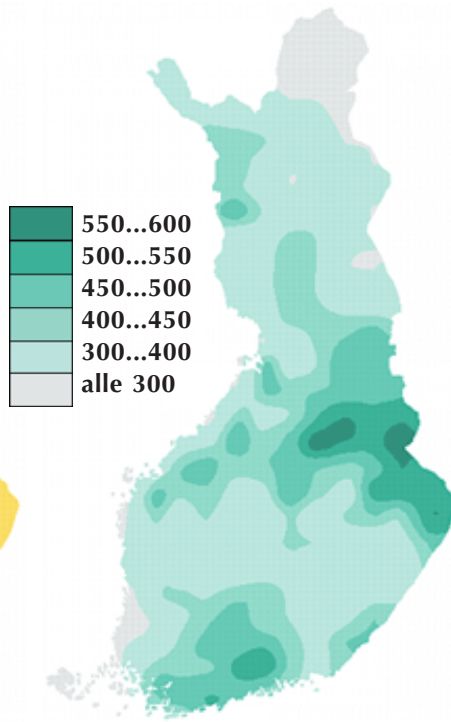
Nederbörden (mm) till vänster och nederbörden i procent av normalvärdet till höger.

Terminen kasvukausi 2004

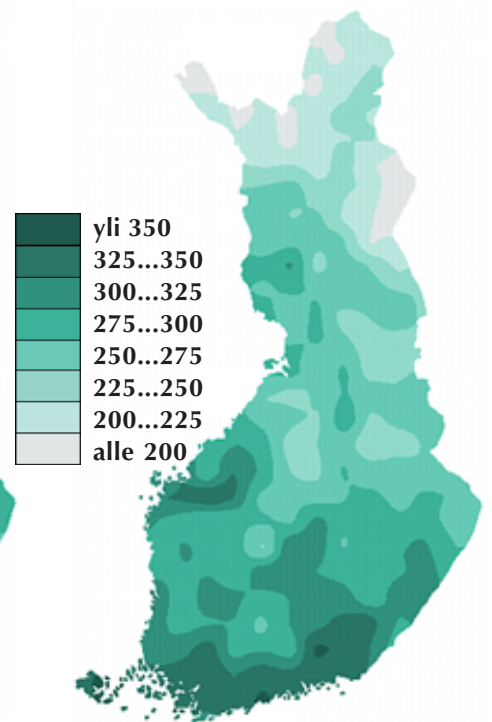
**Tehoisan lämpötilan summa (°Cvrk)
1.5.-30.9.2004**

Den effektiva temperatursumman
(daggrad) 1.5.-30.9.2004

Sadesumma (mm) 1.5.-30.9.2004

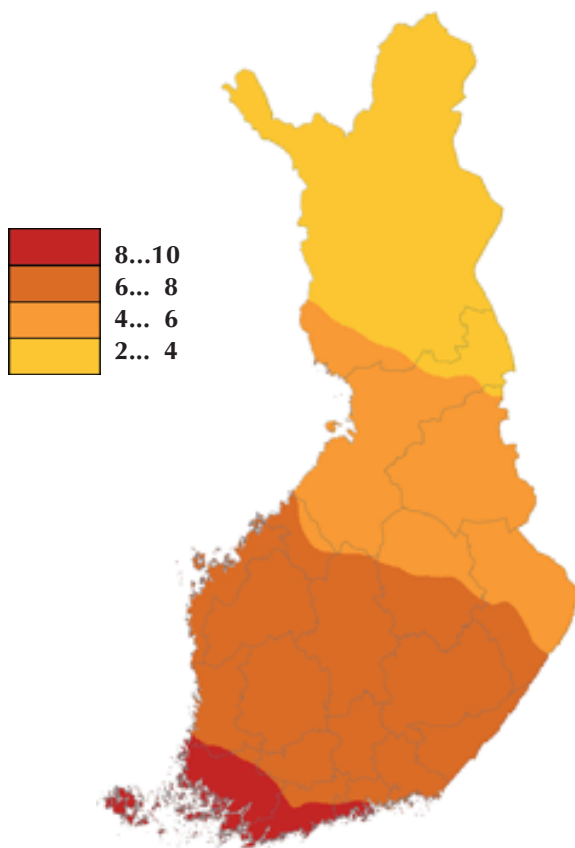
Nederbördssumma (mm)
1.5.-30.9.2004

**Haihduntasumma (mm)
1.5.-30.9.2004**

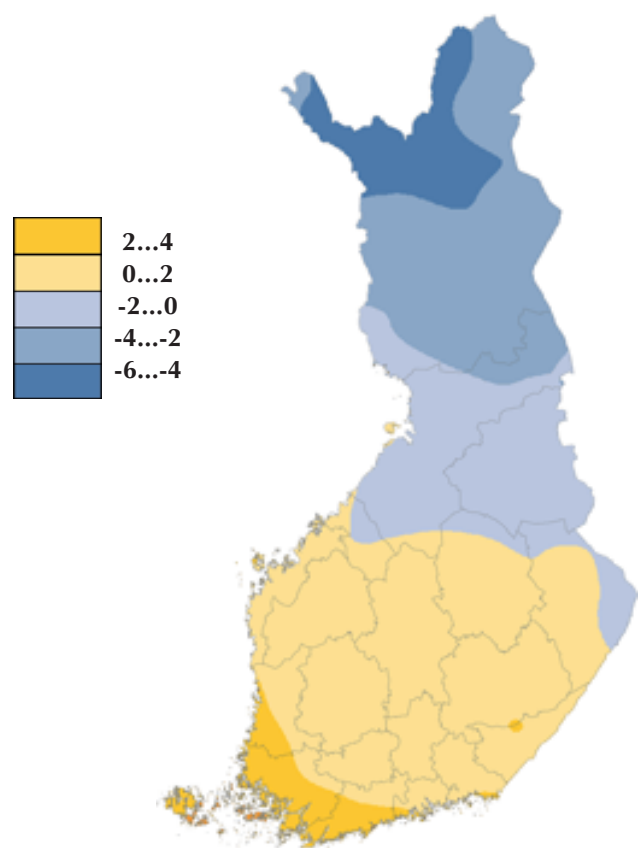
Avdunstningssumma (mm)
1.5.-30.9.2004

Lokakuun keskimääräisiä tietoja

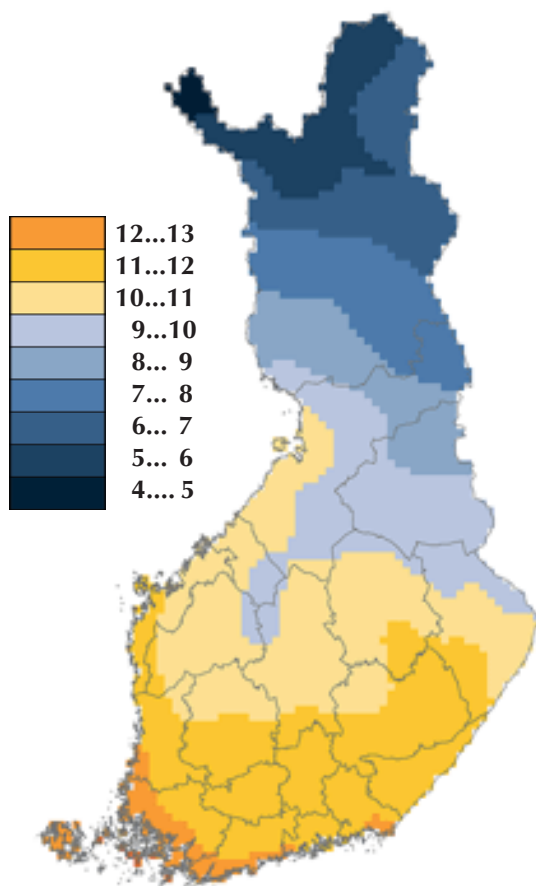
**Lokakuun keskimääräinen ylin lämpötila (°C)
vertailukaudella 1971-2000**

Maksimitemperaturen (°C) i medeltal i oktober
under normalperioden 1971-2000

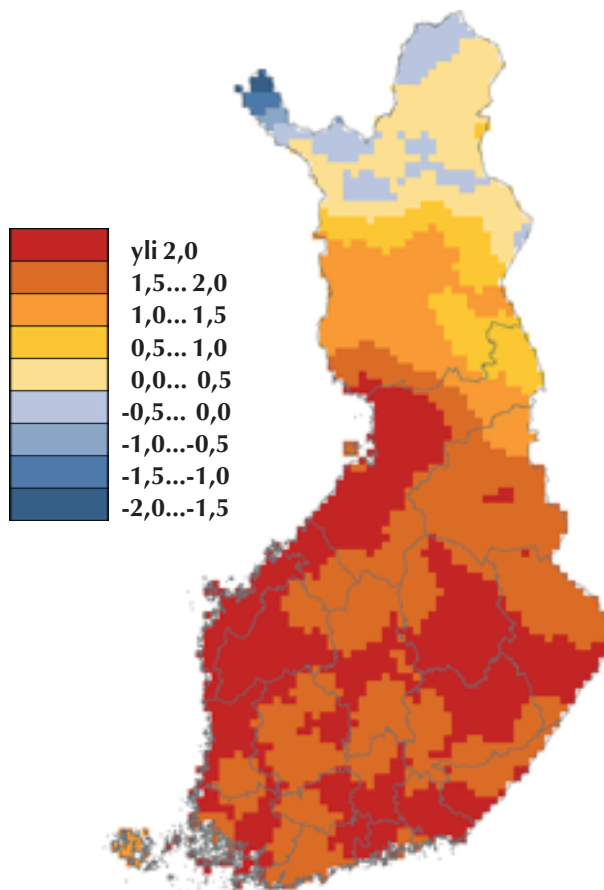

**Lokakuun keskimääräinen alin lämpötila (°C)
vertailukaudella 1971-2000**

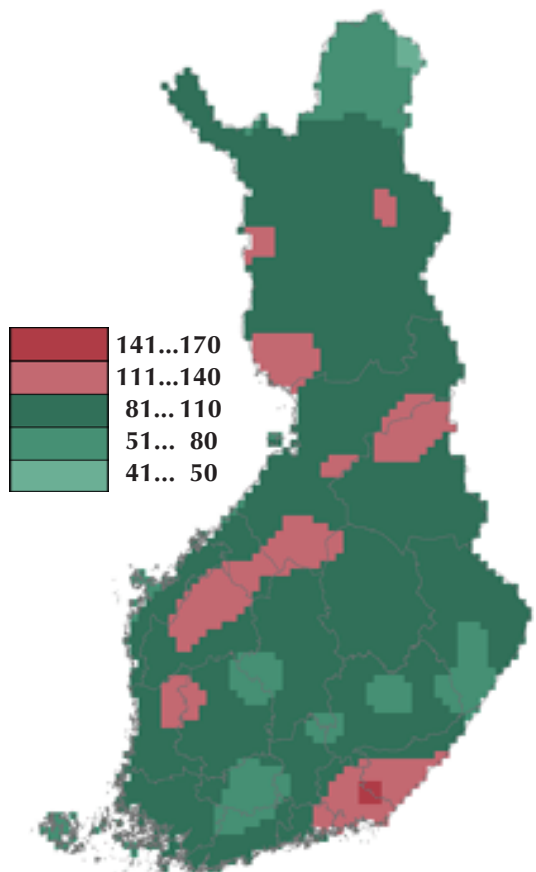
Minimitemperaturen (°C) i medeltal i oktober
under normalperioden 1971-2000

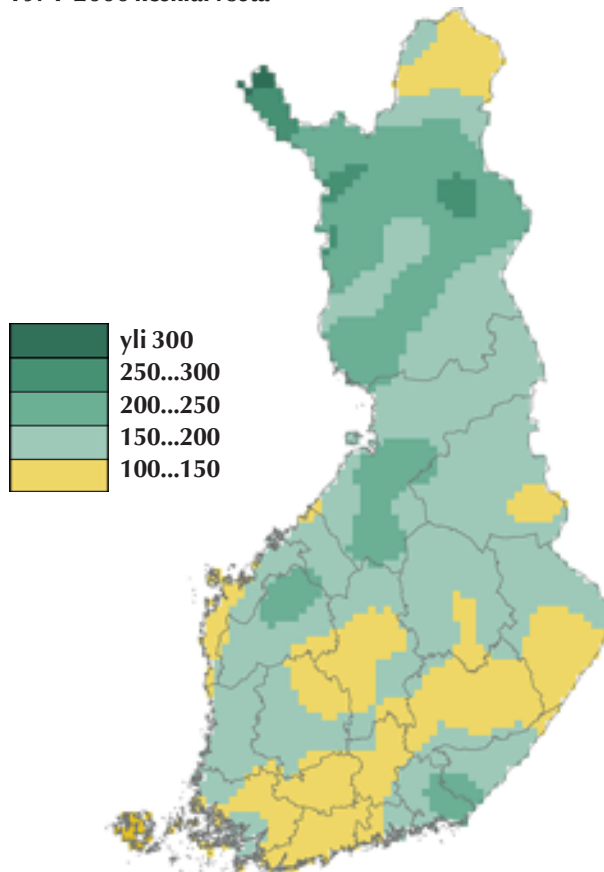
Keskilämpötila (°C)

Keskilämpötilan poikkeama (°C) vertailukauden 1971-2000 keskiarvosta

Sademäärä (mm)

Sademäärä prosentteina vertailukauden 1971-2000 keskiarvosta